

Obiective GYTS

Studiul privind consumul de tutun la tineri (GYTS), componentă Sistemului Global de Supraveghere a Tutunului (GTSS), este un standard global pentru monitorizarea sistematică a consumului de tutun (pentru fumat, tutun fără fum și produse cu tutun încălzit) în rândul adulților și pentru identificarea unor indicatori cheie privind controlul tutunului.

GYTS este un studiu transversal, reprezentativ la nivel național al elevilor din grupa de vârstă 13–15 ani (clasele 6–8). GYTS utilizează un eșantion, un chestionar, o metodologie și un protocol de colectare și analiză a datelor standardizate. Studiul este, în aceeași măsură, un instrument de suport util pentru îndeplinirea obligațiilor statelor semnatare ale Convenției Cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului (FCTC), de a produce date comparabile în și între state. Organizația Mondială a Sănătății a elaborat MPOWER, un pachet tehnic compus din principalele măsuri de reducere a consumului de tutun cuprinse în Convenția Cadru, care includ:

- Monitor tobacco use & prevention policies
- Protect people from tobacco smoke
- Offer help to quit tobacco use
- Warn about the dangers of tobacco
- Enforce bans on tobacco advertising, promotion, & sponsorship
- Raise taxes on tobacco

Metodologie GYTS

GYTS utilizează o metodologie standardizată la nivel mondial care include o eșantionare în două etape. În prima etapă sunt selectate școlile cu o probabilitate proporțională cu numărul de elevi, iar într-o a doua etapă sunt selectate aleator clasele, toți elevii din clasă fiind eligibili de participare în studiu. Studiul utilizează un chestionar de bază plus un set de întrebări opționale, care poate fi adaptat în funcție de specificul național în vederea măsurării și identificării unor indicatori cheie de control al tutunului. Chestionarul acoperă următoarele teme: consumul de tutun (care se fumează, tutunul fără fum și produsele cu tutun încălzit), renunțarea la fumat, fumatul pasiv, media și reclamă pro- și anti-tutun, accesibilitate la disponibilitate a produselor din tutun, cunoștințe și atitudini privind consumul de tutun. Chestionarul este auto-administrat și, utilizând foi de răspuns cu cerculețe care se înnegresc, scanabile, este anonim, asigurând, astfel, confidențialitatea datelor respondentului.

În România, în 2017, GYTS a fost realizat de Institutul Național de Sănătate Publică sub coordonarea Ministerului Sănătății. Rata generală de răspuns a fost 88,6%. Chestionarul a fost completat de 5409 elevi din clasele 6–8, din care 4395 au avut vârsta cuprinsă între 13 și 15 ani. Datele sunt raportate pentru elevii de 13–15 ani.

Rezultate cheie GYTS

CONSUMUL DE TUTUN

- 14,6% dintre elevi, 16,4% dintre băieți și 12,5% dintre fete au utilizat tutun în mod curent.
- 8,6% dintre elevi, 9,8% dintre băieți și 7,3% dintre fete au fumat țigări în mod curent.
- 3,1% dintre elevi, 3,8% dintre băieți și 2,3% dintre fete au utilizat produse cu tutun care se încălzește în mod curent.
- 28,0% dintre cei care au fumat vreodată, au încercat o țigară la o vârstă mai mică de 10 ani.

ȚIGĂRI ELECTRONICE

- 8,2% dintre elevi, 10,1% dintre băieți și 5,9% dintre fete au utilizat țigări electronice în mod curent.

RENUNȚAREA LA FUMAT

- Aproape 7 din 10 (67,2%) fumători curenți au încercat să renunțe la fumat în ultimele 12 luni.
- Aproape 6 din 10 (57,2%) fumători curenți au intenționat să renunțe la fumat acum.

EXPUNEREA AMBIENTALĂ LA FUMUL DE TUTUN

- 35,9% dintre elevi au fost expuși fumului de tutun la domiciliu.
- 34,2% dintre elevi au fost expuși fumului de tutun în spații publice interioare.

ACCESIBILITATE ȘI DISPONIBILITATE

- 70,7% dintre fumătorii curenți de țigări și-au cumpărat țigările de la un supermarket, chioșc, magazin de tutun, de pe stradă, din piață sau dintr-un alt loc public.
- Dintre fumătorii curenți de țigări care au încercat să-și cumpere singuri țigările, 78,4% nu au fost împiedicați să le cumpere din cauza vârstei.

MEDIA

- Aproape 6 din 10 (59,9%) elevi au observat mesaje anti-tutun în media.
- Aproape 4 din 10 (35,8%) elevi au observat reclamă sau promoții la tutun la punctele de vânzare.
- Aproape 1 din 10 (8,3%) elevi au avut un obiect cu logo-ul unei mărci de tutun pe el.

CUNOȘTINȚE ȘI ATITUDINI

- 55,4% dintre elevi au declarat ferm că inhalarea fumului de tutun al altora este dăunător pentru ei.

Ministerul Sănătății

World Health Organization

The mark "CDC" is owned by the US Dept. of Health and Human Services and is used with permission. Use of this logo is not an endorsement by HHS or CDC of any particular product, service, or enterprise.

CONSUMUL DE TUTUN

TUTUN PENTRU FUMAT	TOTAL (%)	BĂIEȚI	FETE
Fumători curenți ¹	14,6	16,4	12,5*
Fumători curenți de țigări ²	8,6	9,8	7,3*
Fumători frecvenți de țigări ³	2,7	3,2	2,1
Fumători curenți de alt produs cu tutun ⁴	6,2	6,9	5,5
Vreodată fumători ⁵	35,7	38,2	33,2*
Vreodată fumători de țigări ⁶	30,1	32,8	27,4*
Vreodată fumători de țigări care au încercat prima dată să fumeze la mai puțin de 10 ani	28,0	35,5	19,1*
Vreodată fumători de alte produse cu tutun ⁷	13,7	14,7	12,6

PRODUSE CU TUTUN CARE SE ÎNCĂLZEȘTE

Au cunoștințe despre aceste produse ⁸	20,6	21,6	19,6
Utilizatori curenți ai acestor produse ⁹	3,1	3,8	2,3*

TUTUN FĂRĂ FUM

Utilizatori curenți de produse cu tutun fără fum ¹⁰	N/A	N/A	N/A
Utilizatori vreodată ai acestor produse ¹¹	5,8	6,4	5,2

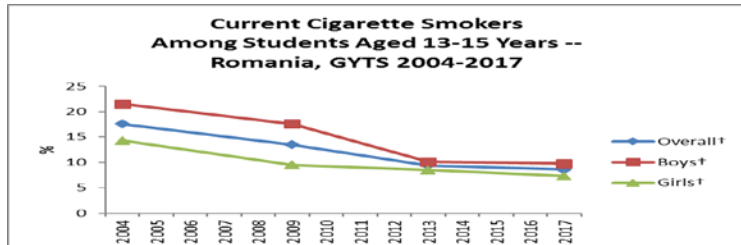
CONSUM DE TUTUN ÎN ORICE FORMĂ (pentru fumat, fără fum și/sau tutun încălzit)

Consumatori curenți de tutun ¹²	14,6	16,4	12,5*
Vreodată consumatori de tutun ¹³	38,6	40,7	36,4*

SUSCEPTIBILITATE

Niciodată consumatori de tutun susceptibili de utilizare în viitor ¹⁴	14,9	16,0	13,8
--	------	------	------

Niciodată fumători care au declarat că cred că le-ar face plăcere o țigară	7,3	8,2	6,5
--	-----	-----	-----

ȚIGĂRI ELECTRONICE

	TOTAL (%)	BĂIEȚI	FETE
Utilizatori curenți de țigări electronice ¹⁶	8,2	10,1	5,9*
Vreodată utilizatori de țigări electronice ¹⁷	15,5	18,0	12,7*

RENUNȚAREA LA FUMAT

	TOTAL (%)	BĂIEȚI	FETE
Fumători curenți care au încercat să se lase de fumat în ultimele 12 luni	67,1	67,7	66,7
Fumători curenți care au vrut să renunțe la fumat acum	57,4	61,0	50,7
Fumători curenți care au declarat că cred că pot să renunțe la fumat dacă vor	85,1	82,7	88,9
Fumători curenți care au primit vreodată consiliere sau ajutor din partea unui program sau a unui profesionist în vederea renunțării la fumat	14,4	16,3	11,8

EXPUNEREA AMBIENTALĂ LA FUMUL DE TUTUN

	TOTAL (%)	BĂIEȚI	FETE
Expunerea la fumul de tutun la domiciliu ¹⁸	35,9	34,1	37,8*
Expunerea la fumul de tutun în orice spațiu public interior ¹⁸	34,2	33,3	35,3
Expunerea la fumul de tutun în orice spațiu public exterior ¹⁸	49,2	47,4	51,3
Elevi care au văzut pe cineva fumând în interiorul școlii sau în curtea școlii ¹⁹	45,5	46,0	45,0

ACCESIBILITATE ȘI DISPONIBILITATE

	TOTAL (%)	BĂIEȚI	FETE
Fumători curenți de țigări care și-au cumpărat țigările de la un supermarket, chioșc, magazin de tutun, de pe stradă, din piață sau dintr-un alt loc public. ²⁰	70,7	73,4	67,1
Fumători curenți de țigări care nu au fost împiedicați să cumpere țigări din cauza vârstei ²¹	78,4	77,1	80,1
Fumători curenți de țigări care și-au cumpărat țigări la bucată ²²	39,9	43,7	35,3

MEDIA

RECLAMA LA TUTUN	TOTAL (%)	BĂIEȚI	FETE
Elevi care au observat reclamă și promoții la tutun la punctele de vânzare ²³	35,8	38,3	33,2*
Elevi care au observat pe cineva consumând tutun la TV, în video-uri sau în film ²⁴	63,9	64,4	63,4
Elevi cărora li s-au oferit vreodată produse din tutun gratuite de către un reprezentant al companiilor de tutun	6,4	7,6	5,1*
Elevi care au avut un obiect cu logo-ul unei mărci de tutun pe el	8,3	9,5	7,0*

RECLAMA ANTI-TUTUN

Elevi care au observat mesaje anti-tutun în media ¹⁸	59,9	58,9	60,9
Elevi care au observat mesaje anti-tutun la evenimente sportive sau de altă natură ²⁵	26,3	27,4	24,9
Fumători curenți care s-au gândit să renunțe la fumat din cauza avertismentelor ²⁶	33,6	33,0	34,5
Elevi care au învățat la școală despre pericolele consumului de tutun în ultimul an	57,3	55,6	59,0*

CUNOȘTINȚE ȘI ATITUDINI

	TOTAL	BĂIEȚI	FETE (%)
Elevi care au considerat că este dificil să renunțe la fumat, odată ce ai început	26,1	28,4	23,6*
Elevi care au considerat că fumatul ajută oamenii să se simtă mai confortabil la aniversări, petreceri și alte întâlniri	26,9	28,4	25,3*
Elevi care au declarat că inhalarea fumului de tutun al altora este dăunător pentru ei	55,4	57,9	53,0*
Elevi în favoarea interzicerii fumatului în spații publice exterioare	71,3	71,8	70,9

¹Au fumat țigări, au fumat alte tipuri de produse cu tutun sau au utilizat produse cu tutun care se încălzește oricând în decursul ultimelor 30 de zile. ²Au fumat țigări oricând în decursul ultimelor 30 de zile. ³Au fumat țigări în mai mult de 20 de zile din ultimele 30 de zile. ⁴Au fumat alte tipuri de produse cu tutun decât țigările oricând în decursul ultimelor 30 de zile. ⁵Au fumat vreodată țigări sau alte tipuri de produse pentru fumat, chiar și 1 sau 2 puffuri. ⁶Au fumat vreodată țigări, chiar și 1 sau 2 puffuri. ⁷Au fumat vreodată alte tipuri de produse pentru fumat, chiar și 1 sau 2 puffuri. ⁸Au auzit vreodată despre sau au văzut produse cu tutun care se încălzește. ⁹Au utilizat produse cu tutun care se încălzește oricând în ultimele 30 de zile. ¹⁰Au utilizat produse de tutun fără fum oricând în ultimele 30 de zile. ¹¹Au utilizat vreodată produse de tutun fără fum. ¹²Au fumat țigări, au fumat alte tipuri de produse cu tutun sau au utilizat produse cu tutun care se încălzește oricând în decursul ultimelor 30 de zile. ¹³Au fumat vreodată și/sau au utilizat vreodată tutun fără fum. ¹⁴Susceptibili de a consuma tutun în viitor, incluzându-i aici pe cei care au răspuns „cu siguranță, da”, „probabil, da” sau „probabil nu” consumului de tutun atunci când i-a fost oferit de unul dintre cei mai buni prieteni, respectiv cei care au răspuns „cu siguranță, da”, „probabil, da” sau „probabil nu” consumului de tutun în următoarele 12 luni. ¹⁵Cei care au răspuns „De acord” sau „Puternic de acord” la afirmația: “Cred că mi-ar face plăcere o țigară”. ¹⁶Au utilizat țigări electronice oricând în decursul ultimelor 30 de zile. Consumul curent de țigări electronice este evaluat separat de țigări, alte produse care se fumează, tutun fără fum și nu este inclus în definiția consumului curent al oricărei forme de tutun. ¹⁷Au utilizat vreodată țigări electronice pe parcursul vieții. ¹⁸În decursul ultimelor 7 zile. ¹⁹În decursul ultimelor 30 de zile. ²⁰Locul din care fumătorii curenți de țigări și-au cumpărat țigările ultima dată când au fumat în decursul ultimelor 30 de zile. ²¹Dintre cei care au încercat să-și cumpere țigări în decursul ultimelor 30 de zile. ²²Bazat pe ultima cumpăratură de țigări, între cei care și-au cumpărat țigări în decursul ultimelor 30 de zile. ²³Dintre cei care au vizitat un punct de vânzare de tutun în decursul ultimelor 30 de zile. ²⁴Între cei care s-au uitat la TV, au vizionat video-uri sau filme pe parcursul ultimelor 30 de zile. ²⁵Între cei care au fost la evenimente sportive sau alte evenimente în ultimele 30 de zile. ²⁶Între cei care au observat avertismente de sănătate pe pachetele de țigări în ultimele 30 de zile.

NOTĂ: Datele sunt ponderate pentru a fi reprezentative la nivel național pentru toți elevii de 13 -15 ani. Procentajul reflectă prevalența fiecărui indicator în fiecare grup, nu distribuția între grupuri.

*Comparația pe genuri este semnificativă, la p < 0.05.

†Schimbările lineare prezentate în grafic sunt semnificative la p < 0.05 din 2004 în 2017.
N/A = Nu s-a pus întrebarea.